

2017-10-05

Dnr 17/01841

Kulturdepartementet
Enheten för diskrimineringsfrågor
103 33 Stockholm
Ku.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Nästa steg? – Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60) (Ert diarienummer KU2017/01534/DISK)

Myndigheten för press, radio och tv ska verka för yttrandefrihet inom sitt verksamhetsområde och främja möjligheterna till mångfald och tillgänglighet inom press, radio och tv. Vid Myndigheten finns bl.a. presstödsnämnden som är ett självständigt beslutande organ som fördelar presstöd. I det nuvarande presstödet finns flera villkor som är särskilt anpassade till tidningar på nationella minoritetsspråk. Myndigheten noterar att utredningen inte har behandlat presstödet betydelse i betänkandet.

Inom myndigheten finns också det särskilda beslutsorganet granskningsnämnden för radio och tv. Granskningsnämnden övervakar enligt radio- och tv-lagen (2010:696) genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv eller ljudradio eller tillhandahållits i beställ-tv står i överensstämmelse med radio- och tv-lagen och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna. Vid sidan av huvuduppgiften att i efterhand granska innehållet i sändningar ska nämnden årligen, utifrån SR:s, SVT:s och UR:s public service-redovisningar, bedöma om bolagen har uppfyllt sina public service-uppdrag.

Myndigheten kommenterar i det följande de delar av utredningen som handlar om de kommande sändningstillstånden för public service (11.2 och 12.4).

I utredningen diskuteras farhågor med att innehållet i media flyttas till alternativa kanaler och utredningen betonar att en målgruppsanpassning inte får innebära att minoritets- och minoritetsspråksinnehållet i de ordinarie tablåerna minskar eller görs mer osynligt. Myndigheten vill klargöra att kraven på utbud på minoritetsspråk i public service finns i sändningstillstånden och således gäller den verksamhet som bedrivs i marksänd tv och radio. De

verksamheter som programföretagen bedriver på andra plattformar, till exempel via internet, är inte reglerade genom sändningstillstånden. De beaktas därför inte heller vid bedömningen av uppfyllelsen av förpliktelserna enligt sändningstillstånden. Granskningsnämndens granskning omfattar därför i dagsläget endast den verksamhet som bedrivs i marksänd tv och radio.

Utredningen anser vidare att regeringen i beslutet om nästa sändningstillstånd ska ta hänsyn till både kvantitet och kvalitet samt att ett nationellt minoritetsperspektiv borde genomsyra verksamheten på samma sätt som ett jämställdhetsperspektiv. Myndigheten vill här peka på att regeringen inför de nuvarande sändningstillstånden ändrade det så kallade speglingskravet som tidigare framför allt hade en geografisk utgångspunkt. Regeringen ansåg att

... uppdraget har fler dimensioner och därför bör inkludera ett krav att spegla den variation som finns i befolkningen med perspektivet att människor är olika, t.ex. i fråga om etnisk och kulturell bakgrund, kön, ålder, religion, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck och funktionsförmåga. Detta innebär att programföretagen aktivt och medvetet bör arbeta för en större bredd i speglingen av mångfalden och att verka mot diskriminering, utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. I det sammanhanget bör synliggörandet av de nationella minoriteternas nutida och historiska närvaro samt deras språk som en del av vårt gemensamma kulturarv särskilt noteras.

Mot bakgrund av att det generella speglingsuppdraget breddades till att omfatta språkliga och etniska minoritetsgruppers intressen och kultur ansåg regeringen att villkoren som specifikt riktar sig till bland annat de nationella minoriteterna skulle renodlas till villkor om innehåll på de aktuella språken. (Prop. 2012/13:164 s 38-41).

Dialog

I utredningen anges att granskningsnämnden bedömt att kravet på dialog med de berörda grupperna ansetts uppfyllt, men att den bilden inte delas av företrädare för de nationella minoriteterna. Myndigheten vill här upplysa om att nämndens bedömningar grundar sig på programföretagens egna redovisningar och undantagsvis på kompletterande uppgifter som bolagen har lämnat på begäran. Det är programföretagen som ansvarar för riktigheten i uppgifterna. I nämndens senaste bedömning avseende verksamheten år 2016 ansåg nämnden att SVT och UR hade uppfyllt kravet på att ha en dialog med de berörda grupperna. SR hade emellertid i huvudsak endast redogjort för kontakter med publiken på sociala medier. Nämnden ansåg därför att SR inte hade uppfyllt kravet på dialog med de berörda grupperna.

Särbehandling av jiddisch i sändningstillstånden

Enligt de nuvarande sändningstillstånden ska SR:s, SVT:s och UR:s samlade programutbud på de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk sammantaget öka årligen jämfört med 2013 års nivå. Av tillstånden framgår att denna ökning ska vara betydande.

Av sändningstillstånden framgår också att programföretagen ska erbjuda ett utbud på det nationella minoritetsspråket jiddisch och andra minoritetsspråk.

Utredningen konstaterar att utbudet på jiddisch inom public service hittills varit närmast obefintligt. Granskningsnämnden har konstaterat att det av sändningstillstånden framgår att programbolagen ska erbjuda ett utbud på jiddisch. Det ställs emellertid inga krav på hur omfattande detta utbud ska vara. Granskningsnämnden har därmed ansett att public servicebolagens enstaka sändningstimmar på jiddisch innebär att bolagen har uppfyllt kravet på att erbjuda ett utbud på det nationella minoritetsspråket jiddisch.

Myndigheten noterar att den parlamentariska kommitté som utreder de framtida sändningstillstånden fått i uppdrag att beakta utredningens bedömningar.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Charlotte Ingvar-Nilsson efter föredragning av juristen Anna Dingertz.

Charlotte Ingvar-Nilsson

Anna Dingertz